

Література:

1. Кіндрацька Г.І., Білик М.С. Економічний аналіз/ Кіндрацька Г.І., Білик М.С. – К: Знання, 2008. – 488 с.
2. Ковальчук Т.М. Обґрунтування основних елементів оперативного економічного аналізу/ Ковальчук Т.М.// Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. Праць. Вип. 95. Економіка. – Чернівці: Рута, 2010. – С.12-18.
3. Мойсенко І.П. Моделі аналізу економічної безпеки суб'єктів господарювання/ Мойсенко І.П. // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №10.
4. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз/ Мошенський С.З., Олійник О.В. – Житомир: Рута, 2007. – 704 с.

УДК 657

Назаренко Є. Є., магістр,
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Ліба Н. С.**,
Мукачівський державний університет

АВТОМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ

В умовах нестійкого економічного розвитку кожне підприємство потребує впровадження адекватного управління, яке б відповідало сучасним реаліям. Для кожного підприємства ефективне управління, ефективна організація управлінського обліку та швидке реагування на зміни зовнішнього середовища не можливе в даний час без автоматизації процесів вирішення великої кількості задач і впровадження технічних засобів, програмного забезпечення й інформаційних технологій. Питання автоматизації управлінського обліку стає все більш популярними серед керівників вітчизняних підприємств.

Питання, пов'язані з організацією та впровадженням управлінського обліку на підприємствах та аспекти його автоматизації розглядали у своїх працях такі вітчизняні науковці, як І.А. Белоусова, С.Ф. Голов [2], Л.В. Нападовська [4], В.В. Сопко [5], М.Г. Чумаченко, О.М. Брадул [1], Є.І. Івченко [3] та інші.

Проблеми, що виникають в процесі формування будь-якої звітності, негативно впливають на ефективність системи управління підприємством. Їх можна усунути, правильно організувавши автоматизацію звітності.

У діяльності кожного підприємства неминучі процеси формування різноманітної звітності для внутрішніх (менеджери) і зовнішніх (акціонери, держава, партнери) користувачів. Для великих підприємств, як правило, характерні висока трудомісткість, низька формалізація та недостатня оперативність надання звітної інформації.

Кожен структурний підрозділ великих підприємств часто формує власний пакет звітності, при цьому склад показників у звітах різних підрозділів може перетинатися. В результаті звітність підприємства неухильно збільшується і стає надмірною, підвищується трудомісткість процесів її акумулювання та опрацювання.

Низька формалізація, безумовно, не сприяє впорядкованому процесу формування звітності і призводить до викривлення відповідної інформації. Підвищення трудомісткості, при обмеженому штаті співробітників, і збереженні старих методів формування звітності неминуче призводить до зниження оперативності їх опрацювання. Сам процес доставки інформації особі, що приймає рішення, (менеджеру певного рівня управління), може складатися з безлічі ланок, на кожній з яких існує загроза затримки і викривлення інформації.

Зрозуміло, підприємство може успішно працювати і навіть розвиватися незважаючи на перераховані проблеми. Однак їх вплив на ефективність і конкурентоспроможність підприємства, у міру його укрупнення, стає все більш негативним. Саме тому керівництво

усвідомлює необхідність реорганізації процесів формування звітності підприємства, покладаючи великі надії на автоматизацію.

Ініціаторами проектів реформування і автоматизації звітності підприємства найчастіше виступають керівники підрозділів, які використовують звітність у своїй діяльності. Керівником проекту зазвичай призначається один з його ініціаторів або глава інформаційної служби [3].

Перед початком формування автоматизованої системи управлінської звітності передусім потрібно переглянути склад звітів які формуватимуться, так як процесу їх автоматизації повинні передувати їх аналіз та оптимізація.

Необхідний вибір таких звітів, які найбільше відповідають потребам менеджерів підприємства в прийнятті управлінських рішень. Критерієм адекватності є економічна ефективність формування даного звіту, яка визначається співвідношенням витрат на створення звіту і ефекту, одержаного від його використання в прийнятті управлінських рішень [1].

В цілому ж цей етап є одним з найскладніших, так як передбачає знання в різних предметних областях, пов'язаних з діяльністю підприємства, вимагає врахування його специфіки та узгодження інтересів всіх задіяних сторін. Основними учасниками робіт, що проводяться на цьому етапі, є співробітники функціональних підрозділів, яким звітна інформація потрібна в повсякденній діяльності.

Важливим також є визначення меж автоматизації звітності, співвідношення затрат (часу) на автоматизацію звітності та формування її безпосередньо зацікавленою стороною самостійно. Але з іншого боку автоматизація управлінської звітності сприяє більшій її прозорості так як ніякі зовнішні фактори чи особи не можуть впливати на її показники, та в результаті цього покращення її якості.

Автоматизація управлінського обліку підприємства повинна відповідати певним вимогам:

- повнота і об'єктивність відображення всіх фактів господарської діяльності;
- своєчасність фіксації і надання даних;
- релевантність показників;
- цілісність системи;
- зрозумілість для всіх користувачів;
- регулярність.

Управлінська звітність не обмежена у виборі форм, методів і правил складання, оскільки розробляється самим підприємством з урахуванням специфіки його діяльності. Основним фактором, який визначає різноманітні параметри управлінської звітності є потреби користувачів інформації. Важливою умовою створення на підприємстві ефективної системи такої звітності є детальне вивчення завдань, які вирішують менеджери на різних рівнях управління та виявлення їх інформаційних потреб.

Таким чином, стандартного набору управлінської звітності з єдиними формами та інформаційною структурою немає, тому виділяють класифікаційні ознаки, які характеризують загальні підходи до формування управлінських звітів [2]:

- за формою представлення (табличні, графічні, текстові і комбіновані звіти);
- за видами діяльності (звіти по закупівлі, виробництву, звіти з реалізації);
- за рівнем представлення (звіти для керівників вищого рівня, звіти для менеджерів структурних підрозділів, звіти для менеджерів нижчої ланки);
- за обсягом інформації (зведені, оперативні звіти, підсумкові звіти).

Форми управлінської звітності можуть бути розроблені на основі удосконалення і зміни форм первинного та аналітичного обліку. Вони є індивідуальними для кожного підприємства. Це пов'язано із особливістю виробничої діяльності суб'єкта господарювання, а також з потребами внутрішніх користувачів інформації (менеджерів та керівників всіх рівнів управління).

Не менш важливе значення у процесі складання управлінської звітності займає періодичність її подання. У зв'язку з тим, що на різних рівнях управління оперативність

прийняття рішень різна, то й періоди подання звітності відрізняються. Терміни подання і форми представлення інформації вирішують менеджери [5].

Систему управлінської звітності необхідно будувати так, щоб дані, які в ній містяться, давали змогу отримати відповідь на всі питання управлінців.

Створити систему управлінської звітності можна за наявності:

- масиву основних даних;
- узгодженості змісту та форми звітів;
- функціонального підходу до накопичення та підсумовування інформації.

Основні принципи складання внутрішньої звітності наведені на рисунку 1.

Рис. 1. Основні принципи складання внутрішньої звітності

Форма управлінської звітності має максимально розкривати зміст її показників та бути зрозумілою для конкретного користувача інформації – менеджера, для якого складений звіт [4].

Впровадження та організація системи управлінського обліку в автоматизованому середовищі складний і багатоетапний процес, який потребує значних зусиль. Автоматизація управлінської звітності, являється необхідністю для підприємств, незалежно від масштабів їх діяльності. Впровадження автоматизованої системи управлінської звітності допоможе забезпечити ефективність обліку та подальший розвиток підприємства, а також стане його конкурентною перевагою.

Література:

1. Брадул О. М. Проектування комп'ютерної інформаційної підсистеми «звітність» діяльності корпорацій / О. М. Брадул // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Вип. 3. Частина 1. – Житомир, 2010. -С. 44-48. Таврійський державний агротехнологічний університет 355
2. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 522 с.
3. Івченко Є. Інформаційно-комунікаційні технології для управлінського обліку на підприємствах / Є. Івченко // Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. Тернопіль, 2015 – С. 28-31.
4. Нападовська Л. В. Управлінський облік: Практикум: навч. посіб. / Л. В. Нападовська С. Я. Король, О. І. Мазіна. – К. : Київ. Нац. торг.- екон. ун-т, 2014. – 300 с.
5. Сопко В. В. Основи побудови бухгалтерського внутрішньогосподарського (управлінського) обліку затрат у доходній діяльності (контролінг) / В. В. Сопко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014.– № 10. – С. 2-10.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>